

kwartaal in een daling, toen verse groenten als gevolg van de abnormale droogte schaars werden.

De schommelingen van het vitamine-C-gehalte waren nog groter, met een dieptepunt in de eerste maanden van het tweede kwartaal wegens achteruitgang van de kwaliteit der aardappelen en de schaarste aan fruit.

In vergelijking met 1935/1936 toont het gemiddelde verbruik van het eerste halve jaar 1947 enkele treffende verschillen en wel een belangrijke achterstand aan vitamine C en vet; een relatief minder grote maar vermoedelijk wel reële verlaging van het aantal calorieën; een ongeveer gelijk gebleven verbruik van eiwit en koolhydraten, een gestegen vitamine-A-gehalte.

Gaat men de bronnen van calorieën en voedingsstoffen na, dan treffen in het bijzonder de hoge percentages van melk voor Ca-, P-, en vitamine-B₁-voorziening, van groenten voor vitamine A, van aardappelen voor vitamine C en van brood e.d. voor koolhydraten, calorieën, eiwit en Fe. Hieruit blijkt de veelzijdige betekenis van brood en melk, waarvan de betekenis voor de eiwitvoeding die van de meer specifieke voedingsmiddelen vlees, vis, kaas en eieren verre overtreft.

E. SLUITER

BERICHTEN EN MEDEDELINGEN

BIOSCOOPCLUBS VOOR KINDEREN. — Duizenden kinderen gaan Zaterdagsochtends naar de bioscoop, dat vinden zij prettig en hun moeders zijn blij, dat zij ze kwijt zijn. Het werk van de Children's Entertainment Film nu, welke in 1944 is opgericht ter verzorging van goede kinderfilms, is waarschijnlijk belangrijk. De C.E.F. wordt geleid door een adviserende raad, waarin zitting hebben vertegenwoordigers van de minister van opvoeding, de minister van binnenlandse zaken en het secretariaat van de State for Scotland, en verschillende instellingen die zich bezig houden met kindervermaak. Leden van deze raad bezoeken verschillende delen van het land en bespreken met onderwijzers en jeugdleiders het vervaardigen van kinderfilms. Verscheiden filmmaatschappijen hebben bioscoopclubs georganiseerd, waarvan kinderen van 7 tot 14 jaar lid kunnen zijn. Zo tellen de Odeon en Gaumont clubs, waarvan er thans 400 in Engeland zijn, en die in 1943 door J. A. RANK werden opgericht, ongeveer 400.000 leden. Iedere club heeft een comité uit de kinderen en door hen zelf gekozen. De leden van dit comité doen dienst als commissaris van orde in de bioscoop. De kinderen kunnen de leiders der bioscoop vertellen hoe de films worden ontvangen en beoordeeld.

De prijs van het lidmaatschap der clubs is gewoonlijk 6 d. (*The Lancet*, no. 6520, 1948).

E. SLUITER

INGEZONDEN

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zo nodig enige bekorting aan te brengen

REÏNFECTIE MET MAZELEN

Als we het lijvige handboek voor kinderziekten van PFAUNDLER en SCHLOSSMANN bij het hoofdstuk over mazelen opslaan, worden wij getroffen door de volgende passus: „Die Immunität nach Masern ist ebenso ausgesprochen wie nach Blattern und dauert praktisch das ganze Leben hindurch. Die strittige Frage der wiederholten Erkrankungen an Masern musz dahin beantwortet werden dasz solche

Vorkommnisse zu den grössten Seltenheiten gehören". Het verbaasde mij dan ook geenszins dat een der huisartsen in Baarn mij voor het gezin A. de vraag voorlegde of wij wellicht hier toch te maken zouden hebben met mazelen voor de tweede maal.

Het gezin A. telt 4 eigen kinderen van 5, 4, 3 en 1½ jaar naast 3 inwonende, waarvan een zuigeling van 8 maanden.

In Juni en Juli heerste er in Baarn volgens de huisartsen een epidemietje van mazelen en ook het schooltje waar het oudste kind A. heen ging en de straat waar het gezin woont, hadden vele mazelenpatiëntjes. Het verwonderde dan ook niemand dat het oudste meisje J. A. hangerig werd en ging hoesten en na ongeveer 4 dagen een *exantheem* kreeg met KOPLIK's vlekjes (11 Juli). De huisarts heeft de diagnose mazelen gesteld en de moeder deelde mede, dat de oogjes rood en dichtgekleefd waren, de neus liep en het kind hoestte. Het 2de kind, een jongen van 4 jaar, kreeg in aansluiting aan een tonsillectomie op 25 Juli mazelen. Het 3de en 4de kind bleven vrij; van de logeetjes hadden de beide groten reeds mazelen gehad.

Na de gebruikelijke bedrust verdween het exantheem bij J. A. en met ruim een week speelde het kind eigenlijk weer volkomen gezond buiten.

Op 15 Augustus kreeg het na een prodromaal stadium met vrij hoge temperatuur en ernstiger klachten ineens weer een typisch *mazelen-exantheem* met KOPLIK's vlekken, *rhinitis*, *conjunctivitis*, *bronchitis*. Het bloedbeeld luidde: 4100 leucocyten, waarvan eos.o, bas.o, staafk. 27, segmentk. 42½, lymphoc. 22½, plasmac. 4½, monoc. 3½.

De 17de Aug. werd het 3de kind hangerig en koortsig en bij onderzoek vonden wij een rash en KOPLIK's vlekken. Na ruim een week kreeg ook het 4de kind mazelen.

De diagnose: voor de tweede maal mazelen, staat dus wel vast.

Als wij de literatuur raadplegen, dan vinden wij enige verwarrende mededelingen over „rechutes”, die zich voordeden na het verbleken van het exantheem tot ongeveer 15 dagen na het begin der ziekte toe (FIEBELMANN). Daarnaast worden ook mededelingen gedaan o.a. door GAUCHER, DESBOUS, COMBY, GAUTIER, LEVY SALZMANN van een langere tussenpoos tussen de beide malen mazelen in, namelijk van 1 maand tot 3 jaar toe.

Ter verklaring voor een tweede keer mazelen is wel eens gedacht aan de mogelijkheid van meer dan één soort virus, dat mazelen zou kunnen veroorzaken, dus op de wijze van tussis- en paratussisbacillen: hiervan is nergens een aanwijzing gevonden. Een andere mogelijkheid is, dat de mazelen de eerste keer misschien zeer licht zijn verlopen en daardoor minder immuniserend hebben gewerkt: ook hiervoor ontbreekt m.i. elke grond, omdat in de millioenen gevallen van mazelen die behoorlijk geobserveerd zijn, ongetwijfeld vele lichtere gevallen zijn geweest en niettegenstaande dat is de tweede keer mazelen een grote uitzondering gebleken. Bij diphtherie weten wij, dat er een zeker percentage onder de mensen is, dat niet actief te immuniseren is; het meest voor de hand ligt, dat zich iets dergelijks, hoewel veel minder vaak, ook bij mazelen kan voordoen.

LITERATUUR

HERDERSCHËE. *Besmettelijke ziekten*, 1946. BRENNEMANN. *Practice of Pediatrics*, II. HOLT-McINTOSH. *Diseases of Infancy and Childhood*, 1940. TOP. *Handbook of Communicable Diseases*, 1947. JOCHMANN. *Lehrbuch der Infektionskrankheiten*, 1924. COMBY. *Arch. de Méd. des Enfants*, 1903. COMBY, *Traité des maladies de l'enfance*, Tome I, 1920. PFAUNDLER-SCHLOSSMANN, *Handbuch der Kinderheilkunde II*.

Hilversum, 30 Augustus 1948

D. P. R. KEIZER

ANTISCABIOSA

Enige tijd geleden schreef ik in een ingezonden stuk in het *N. T. v. G.* (blz. 3390, 1947) dat ik in de praktijk allerlei soorten antiscabiosa had toegepast